

Rodzice panny młodej.

Ojciec arcyksiężniczki Maryi Renaty, która wstąpiła obecnie w związki małżeńskie z księciem Hieronimem Radziwiłłem, arcyksiążę Karol Stefan, urodził się w r. 1860 w Żydlowicach na Morawach.

Gdy weselne w Żywcu: Arcyks. Marya Teresa, matka panny młodej.

Jest on drugim z rzędu synem arcyksięcia Karola Ferdynanda i arcyksiężniczki Elżbiety, a wnukiem słynnego z czasów wojen napoleońskich arcyksięcia Karola. Arcyksiążę Karol był bratem cesarza Franciszka I., którego syn był ojcem cesarza Franciszka Józefa. Matka panny młodej arcyksiężna Marya Teresa, jest córką arcyksięcia Karola Salvatora z linii książąt Toskańskich i Maryi Immakulaty księżniczki Neapolu i obojga Sycylii. Najstarszym bratem arcyksięcia Karola Stefana jest arcyksiążę Fryderyk, znany dobrze w Krakowie ze swego pobytu w r. 1879 i 1880. Stryjem ich był arcyksiążę Albrecht, zwycięzca z pod Custozzy, po którym odziedziczył arcyksiążę Fryderyk Cieszyński, a arcyksiążę Karol Stefan Żywiec. Siostrą przyrodnią arcyksięcia jest arcyksiężniczka Marya Teresa, przyszła dziedziczka tronu bawarskiego, poślubiona Ludwikowi księciu bawarskiemu, potomkowi po córce króla Jana Sobieskiego.

Arcyksięstwo Karolowi Stefanowi mają trzech synów: Karola Olbrachta, Wilhelma i Leona i trzy córki: Eleonorę, Renatę i Matyldę. Arcyksiężniczka Renata urodziła się w Poli, dnia 2 stycznia 1888 r.

Arcyksiążę Karol Stefan jest admirałem marynarki austriackiej. Osiadłszy w Żywcu, corocznie odbywa podróże na własnym jachcie, opływając najczęściej wybrzeża Dalmacji, gdzie zna każdy zakątek. Zwykle towarzyszy mu cała rodzina.

Radziwiłłowie.

Radziwiłłowie, herbu Trąby, jeden z najznakomitszych i najpotężniejszych rodów książęcych na Litwie, według rodowodów rękopiśmiennych, zachowanych w archiwum nieświeskim, wywodzą się od Wojszunda, potomka Lizdejki, ostatniego Krywe-Krywejty. W r. 1518 otrzymali Radziwiłłowie od cesarza Maksymiliana tytuł książąt państwa rzymskiego, zatwierdzony przez króla Zygmunta Augusta w r. 1549. O potęgę i bogactwie tego magnackiego rodu świadczy okoliczność, iż większa część Litwy była ich własnością, tu zajmowali najwyższe stanowiska w hierarchii społecznej, w miastach i fortecach utrzymywali własne wojsko, wogóle żyli, jakby udzielnymi książętami. Z czasem rozdzielili się na trzy linie. Najstarsza „na Goniądzu i Medelach“ wygasła ze śmiercią Mikołaja IV. biskupa żmudzkiego, który dobra swe zapisał Zygmuntowi

Augustowi, druga „na Birzach i Dubinkach“ miała ostatniego przedstawiciela po mieczu w osobie ks. Bogusława, zmarłego w r. 1669, trzecia „na Nieświeżu i Ołyce“, przetrwała do naszych czasów, tworząc gałęzie ordynatów nieświeskich, ołyckich i kleckich.

Paczątkowo genealogia Radziwiłłów, upstrzona baśniami pan-girystów, chcących uświetnić ród i tak już zasługami swymi wstawiony, gubi się w pomroce dziejowej. Pierwszym, o którym mamy pewne wiadomości, był Mikołaj, syn Wojszunda. W r. 1386 przyjął on wiarę chrześcijańską, był początkowo starostą grudzińskim, a około r. 1418 marszałkiem nadwornym. Odtąd spotykamy na kartach dziejów naszych chlubnie zapisane nazwiska Radziwiłłów w każdej epoce. Piastowali oni wysokie urzędy, niejednokrotnie posłowali na obce dwory i mężnie stawiali czoło na polach walki. W tej świetnej plejadzie wyróżniają się zaszczynie: Mikołaj, zwany Amor Poloniae, jeden z głównych propagatorów idei połączenia Litwy z Koroną, Albert, biskup wileński, Jerzy Herkules litewski, Mikołaj, brat Barbary, Krzysztof Piorun, Mikołaj Czarny, Mikołaj Sierotka, kardynał Jerzy, Albrecht Stanisław i wielu innych. Jedną z najpopularniejszych figur swego czasu był książę Karol „Panie Kochanku“, wielki patriota, boży-szcze szlachty, pełen dowcipu i fantazyi, których wspomnienia do dnia dzisiejszego przechowały się w literaturze i tradycji.

Z pomiędzy żeńskich postaci rodu Radziwiłłów najsympatyczniejszą jest dla każdego nieszczęśliwa Barbara, wdowa po Gasztołdzie, żona Zygmunta Augusta, a córka Jerzego księcia na Birzach i Dubinkach, której losy opiewało

tytuł naszych poetów. Radziwiłłowie spokrewnieni są z Hohenzollernami. Antoni Henryk, pochodzący w prostej linii od Mikołaja Czarnego, zaślubił w r. 1796 księżniczkę Fryderykę Ludwikę, córkę księcia pruskiego Augu-

sta Ferdynanda, stryja króla Fryderyka Wilhelma II. Po śmierci księcia Dominika otrzymał on ordynację nieświeską i ołycką, w r. 1815 zaś objął namiestnictwo wielkiego księstwa Poznańskiego. W prostej linii pochodzi od niego książę Ferdynand, obecnie głowa rodu Radziwiłłów, prezes Koła pol.

Gdy weselne w Żywcu: Arcyks. Karol Stefan, ojciec panny młodej.

skiego w Berlinie, polityk pierwszej wody, znany ze swych występów w obronie narodowości polskiej pod panowaniem pruskim.

Obecnie przez małżeństwo ks. Hieronima z Mar- Renatą, córką arcyksięcia Karola Stefana, łączą się

Gdy weselne w Żywcu: Tablica pamiątkowa w starym zamku żywieckim.

Aparatem redakcyjnym W. Lis.